

สรุปข่าวการประชุมมติคณะรัฐมนตรี
วันที่ 16 ธันวาคม 2568
ประเด็นเศรษฐกิจ และกระทรวงการคลัง

1. เรื่อง การดำเนินการเกี่ยวกับการเปิด - ปิดจุดผ่านแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบและรับทราบตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เสนอ ดังนี้

1. เห็นชอบการเปิดจุดผ่านแดนถาวรสะพานมิตรภาพไทย - ลาว แห่งที่ 5 (บึงกาฬ - บอลิคำไซ)

จังหวัดบึงกาฬ

2. เห็นชอบการเปิดจุดผ่อนปรนพิเศษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ในช่วงงานนมัสการองค์พระธาตุพนมประจำปี 2569 ณ จุดผ่อนปรนการค้า อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ระหว่าง วันที่ 26 มกราคม - 3 กุมภาพันธ์ 2569

3. รับทราบการปิดจุดผ่อนปรนการค้าท่าบ้านสายลมจอย และจุดผ่อนปรนการค้า ท่าบ้านเกาะทราย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

4. ให้กระทรวงมหาดไทย (มท.) ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง และแจ้งให้จังหวัดและส่วนราชการในพื้นที่รับทราบและถือปฏิบัติโดยทั่วกัน

5. การดำเนินการใด ๆ บริเวณพื้นที่ชายแดน ตามข้อ 1 - 3 จะต้องระมัดระวังมิให้เกิดความเสียหาย และผลกระทบต่อความมั่นคง โดยส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2542 และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2548 อย่างเคร่งครัด

สาระสำคัญ

1. คณะอนุกรรมการพิจารณาการเปิด - ระงับหรือปิดจุดผ่านแดนประเภทต่าง ๆ (คณะอนุกรรมการฯ) เป็นกลไกภายใต้คณะกรรมการร้อยกรองงานของสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ซึ่งมีเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นประธานทั้ง 2 คณะ) มีหน้าที่ในการพิจารณาเสนอแนะนโยบายและความเหมาะสมในการเปิด - ระงับ หรือปิดจุดผ่านแดนประเภทต่าง ๆ โดยรอบราชอาณาจักรให้เป็นไปโดยสอดคล้องกับสถานการณ์และบังเกิดผลดีต่อประโยชน์ของชาติและการรักษาความมั่นคงของชาติ ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการฯ ในการประชุมครั้งที่ 2/2567 เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2567 และครั้งที่ 2/2568 เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2568 และคณะกรรมการร้อยกรองงานของสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2567 เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2567 และครั้งที่ 4/2568 เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2568 ได้มีมติเห็นชอบเกี่ยวกับการเปิด - ระงับหรือปิดจุดผ่านแดนประเภทต่าง ๆ จำนวน 3 เรื่อง ดังนี้

1.1 การเปิดจุดผ่านแดนถาวรสะพานมิตรภาพไทย - ลาว แห่งที่ 5 (บึงกาฬ - บอลิคำไซ) จังหวัดบึงกาฬ

เดิมคณะรัฐมนตรีมีมติ (5 เมษายน 2565) รับทราบการเปิดจุดผ่านแดนชั่วคราวเพื่อดำเนินการก่อสร้างสะพานมิตรภาพไทย - ลาว แห่งที่ 5 (บึงกาฬ - บอลิคำไซ) โดยมอบหมายให้กระทรวงคมนาคม (คค.) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำเงื่อนไข ข้อกำหนด และการควบคุมดูแลไม่ให้มีผลกระทบในด้านต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันการก่อสร้างสะพานฯ ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว (เดือนสิงหาคม 2568) และฝ่ายสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ได้แจ้งความพร้อมในการเปิดใช้สะพานมิตรภาพไทย - ลาวฯ อย่างเป็นทางการ โดยที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ 2/2568 เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2568 ได้มีมติเห็นชอบให้มีการเปิดจุดผ่านแดนถาวรสะพานมิตรภาพไทย-ลาวฯ มีกำหนดวันและเวลาทำการ ตั้งแต่เวลา 06.00 - 22.00 น. ของทุกวัน ตั้งแต่วันที่ 25 ธันวาคม 2568 เป็นต้นไป และมอบหมายให้กรมศุลกากรเร่งรัดการดำเนินการในการติดตั้งเครื่องเอกซเรย์แบบเคลื่อนที่ได้ เพื่อรองรับการตรวจสอบตู้สินค้าภายหลังการเปิดจุดผ่านแดนถาวรสะพานดังกล่าว ทั้งนี้ กำหนดการเปิดสะพานมิตรภาพไทย - ลาว แห่งที่ 5 (บึงกาฬ - บอลิคำไซ) อย่างเป็นทางการ ในวันที่ 25 ธันวาคม 2568 เวลา 17.00 น. โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี จะเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดสะพานฯ ร่วมกับนายทองลุน สีสุลิด ประธานประเทศแห่ง สปป. ลาว

1.2 การเปิดจุดผ่อนปรนพิเศษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ในช่วงงานนมัสการองค์พระธาตุพนมประจำปี 2569 ณ จุดผ่อนปรนการค้าอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ระหว่างวันที่ 26 มกราคม - 3 กุมภาพันธ์ 2569

ปัจจุบันจุดผ่อนปรนการค้าอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม มีสถานะเป็นจุดผ่อนปรนการค้าที่เปิดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ด้านมนุษยธรรมและส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในระดับท้องถิ่น โดยอนุญาตให้มีการค้าขายสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็น และไม่อนุญาตให้ประชาชนชาวไทยเดินทางออกนอกประเทศผ่านช่องทางดังกล่าว อีกทั้งสถานะของจุดผ่อนปรนการค้ามิใช่ด่านตรวจคนเข้าเมืองตามกฎหมายและไม่อยู่ในข่าย ช่องทางอนุญาตให้เดินทางเข้า - ออก ราชอาณาจักร ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 จึงไม่สามารถเปิดให้ประชาชนเดินทางผ่านช่องทางดังกล่าวได้ตามปกติ เว้นแต่จะได้รับการผ่อนผันเป็นกรณีพิเศษตามกระบวนการที่กฎหมายกำหนด ซึ่งหากไทยไม่อนุญาตให้ประชาชนข้ามแดน สปป.ลาว ก็จะไม่อนุญาตให้ประชาชนลาวเดินทางเข้ามาฝั่งไทยเช่นเดียวกัน ซึ่งสร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจแก่พื้นที่ทั้งสองฝั่งเมือง ตลอดจนกระทบต่อความสัมพันธ์ระดับเมือง ที่มีความเชื่อมโยงทางวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตร่วมกันมาอย่างยาวนาน ทั้งนี้ มท. ได้ขอความอนุเคราะห์ในการอนุมัติผ่อนผันให้ประชาชนชาวไทยและ สปป.ลาว เดินทางข้ามไป - มา ในห้วงงานนมัสการองค์พระธาตุพนม ประจำปี 2569 ระหว่างวันที่ 26 มกราคม - 3 กุมภาพันธ์ 2569 รวมทั้งการขยายวันและเวลาเปิดทำการ จุดผ่อนปรนการค้าอำเภอธาตุพนมเป็นการชั่วคราวโดยที่ประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาฯ ครั้งที่ 2/2568 ได้มีมติเห็นชอบในหลักการให้เปิดจุดผ่อนปรนพิเศษเพื่อการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นในช่วงงานเทศกาลดังกล่าวระหว่างวันที่ 26 มกราคม - 3 กุมภาพันธ์ 2569 โดยกำหนดเวลาเปิดทำการ ตั้งแต่เวลา 06.00 - 24.00 น. ทั้งนี้ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของงานนมัสการองค์พระธาตุพนมแล้วให้จุดผ่อนปรนพิเศษดังกล่าวกลับไปใช้สถานะเป็นจุดผ่อนปรนการค้าตามเดิม พร้อมทั้งมอบหมายให้ มท. และจังหวัดนครพนมจัดทำแผนบริหารจัดการพื้นที่และการรักษาความสงบเรียบร้อยให้ครอบคลุมมิติด้านความมั่นคง ความปลอดภัย

การควบคุมการเข้า - ออกของบุคคลตลอดจนการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยให้ มท. และจังหวัดนครพนม ประสานกับแขวงคำม่วนและแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว เพื่อรับทราบแนวทางการบริหารจัดการดังกล่าวของไทย และกำหนดแนวทางการบริหารจัดการของฝ่าย สปป.ลาว ให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

1.3 การปิดจุดผ่อนปรนการค้าทำบ้านสายลมจอย และจุดผ่อนปรน การค้าทำบ้านเกาะทราย อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย

จุดผ่อนปรนการค้าทำบ้านสายลมจอย และจุดผ่อนปรนการค้าทำบ้านเกาะทราย อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย เป็นจุดผ่อนปรนที่เปิดดำเนินการตามประกาศจังหวัดเชียงรายลงวันที่ 29 มิถุนายน 2538 โดยอนุญาตให้บุคคล ยานพาหนะ สิ่งของ และสินค้าผ่านเข้า - ออกตามกฎหมายศุลกากรและกฎหมายตรวจคนเข้าเมือง อย่างไรก็ตาม ฝ่ายเมียนมาได้ปิดช่องทางเข้า - ออกจุดผ่อนปรนดังกล่าวในฝั่งเมียนมาเป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปี โดยจุดผ่อนปรน ทั้งสองจุดข้างต้นปิดทำการมาเป็นระยะเวลานาน ทั้งยังมีจุดผ่านแดนอื่น ๆ ที่ใกล้เคียง ซึ่งเปิดดำเนินการอยู่ เช่น จุดผ่านแดนถาวรสะพานข้ามแม่น้ำสายแห่งที่ 1 และจุดผ่านแดนถาวรสะพานข้ามแม่น้ำสายแห่งที่ 2 ประกอบกับส่วนราชการในจังหวัดเชียงรายที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการศูนย์สั่งการชายแดนไทย - เมียนมา อำเภอมะนัง และคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ จังหวัดเชียงราย (กรอ.จ.เชียงราย) ได้มีมติให้ปิดจุดผ่อนปรนการค้า ทั้งสองจุด เนื่องจากเห็นว่า การปิดจุดผ่อนปรนทั้งสองจุดไม่ส่งผลกระทบต่อการค้าชายแดนเศรษฐกิจในพื้นที่ชายแดนไทยและเมียนมา ซึ่งในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ 2/2567 เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2567 ได้มีมติเห็นชอบให้ปิดจุดผ่อนปรนการค้าทำบ้านสายลมจอย และจุดผ่อนปรนการค้าทำบ้านเกาะทราย อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย เนื่องจากสอดคล้องกับสภาพ ข้อเท็จจริงในพื้นที่ที่ไม่ได้มีการเปิดทำการมาเป็นระยะเวลานานและสอดคล้องกับข้อพิจารณาของจังหวัดเชียงราย ซึ่งเห็นว่าไม่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการค้าชายแดน

2. ประโยชน์

2.1 การเปิดจุดผ่านแดนถาวรสะพานมิตรภาพไทย - ลาว แห่งที่ 5 (บึงกาฬ - บอลิคำไซ) จังหวัดบึงกาฬ จะเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทยกับ สปป.ลาว และเป็นการเฉลิมฉลองโอกาสครบรอบ 75 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตไทยและ สปป.ลาว ตลอดจนก่อให้เกิดการเชื่อมโยงเศรษฐกิจชายแดนและส่งเสริมการขยายตัวของมูลค่าการค้าระหว่างทั้งสองประเทศ นอกจากนี้ การเปิดจุดผ่านแดนถาวรดังกล่าวจะช่วยลดความแออัดของการขนส่งสินค้าบริเวณจุดผ่านแดนถาวรอำเภอมืองบึงกาฬ และกระจายปริมาณการค้าชายแดนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 การเปิดจุดผ่อนปรนพิเศษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ในช่วงงานนมัสการองค์พระธาตุพนมประจำปี 2569 ณ จุดผ่อนปรนการค้า อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การค้า สังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์ระดับประชาชน (people - to - people relations) ระหว่างไทยและ สปป.ลาว เนื่องด้วยงานนมัสการองค์พระธาตุพนมเป็นงานประเพณีสำคัญประจำปีและเป็นกิจกรรมที่สะท้อนความผูกพันทางศาสนาและวัฒนธรรมร่วมกันของประชาชนทั้งสองประเทศอย่างลึกซึ้ง

2.3 การปิดจุดผ่อนปรนการค้าทำบ้านสายลมจอย และจุดผ่อนปรนการค้าทำบ้านเกาะทราย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ไม่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการค้าชายแดนไทย - เมียนมา เนื่องจากสอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงในพื้นที่ที่ไม่ได้มีการเปิดทำการมาเป็นระยะเวลานาน ทั้งยังมีจุดผ่านแดนอื่น ๆ ที่ใกล้เคียง ซึ่งเปิดดำเนินการอยู่แล้ว

ทั้งนี้ สมช. ได้ประเมินสถานการณ์ความมั่นคงเกี่ยวกับการดำเนินการตามข้อ 1 - 3 พบว่าการดำเนินการดังกล่าวไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศและสามารถดำเนินการตามขั้นตอนที่เกี่ยวข้องได้โดยไม่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการชายแดน และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่าการให้ความเห็นชอบและรับทราบการดำเนินการเกี่ยวกับการเปิด - ปิดจุดผ่านแดนดังกล่าวมิได้มีผลเป็นการอนุมัติงานหรือโครงการ หรือมีผลเป็นการสร้างความผูกพันต่อคณะรัฐมนตรีชุดต่อไปตามมาตรา 169 (1) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2566 ดังนั้นคณะรัฐมนตรีจึงสามารถพิจารณาให้ความเห็นชอบและรับทราบเรื่องที่ สมช. เสนอ รวมทั้งมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไปได้ตามที่เห็นสมควร

จัดทำโดย สำนักงานคลังจังหวัดเชียงราย

ที่มา : www.thaigov.go.th